

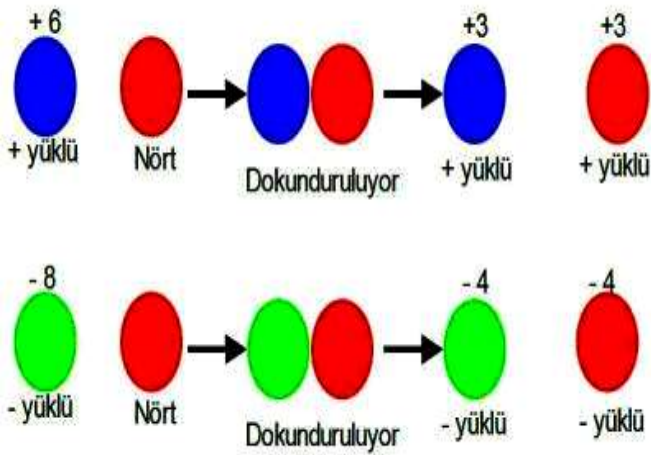
b) Dokunma İle Elektriklenme :

Yüklü bir cisim (+ veya - yüklü) nötr bir cisme dokundurulursa, nötr cismi kendi elektrik yüküyle yükler. Nötr cismin bu şekilde elektriklenmesine **dokunma ile elektriklenme** denir.

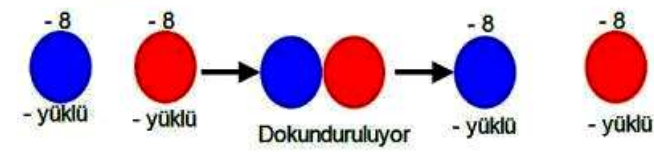
- Dokunma ile elektriklenen cisimler aynı cins yükü yüklenirler.
- Dokunma ile elektriklenen cisimler aynı cins yükü yüklenecikleri için elektrikleindikten sonra birbirlerini iterler.
- Dokunma ile elektriklenmede daima elektronlar yani (-) yükler hareket ederler.
- Dokunma ile elektriklenmede cisimlerin kazandıkları yükler kalıcıdır.
- Dokunma ile elektriklenen cisimlerin sahip oldukları toplam elektrik yükleri, cisimler arasında büyüklüklerine göre paylaşılır.
- Dokunma ile elektriklenen cisimler küre şeklinde ise sahip oldukları elektrik yüklerini yarıçapları ile doğru orantılı olarak (yarıçapları oranında) paylaşırlar.

Durumlar ;

1-Yüklü bir cismi nötr bir cisme dokundurursak her iki cisimde aynı elektrik yükü ile yüklenir. Eşit büyüklükte ise yükü ortak olarak paylaşırlar.

2-Aynı cins yüklü iki özdeş cisim birbirine dokundurulursa; Yükleri eşit ise dokunma sonunda yüklerinde bir değişme olmaz.

3- Yükleri farklı ise dokunma sonucunda yükleri eşit olur. Fazla olanın yükü azalır. Az olanın yükü artar.

4-Yükleri zıt olan özdeş iki cisim birbirine dokundurulursa; Yüklerinin büyüklükleri birbirine eşit ise, dokunma sonunda her ikisi de nötr olur.

➤ Yük miktarları farklı ise kimin yükü büyük ise o cins yük ile yüklenirler.

Şekildeki yük işaretleri farklı iletken küreleri X, Y cisimleri birbirine dokundurulduğunda cisimlerin yük işaretleri aşağıdakilerden hangisi olamaz?

	X	Y
A)	-	+
B)	+	+
C)	-	-
D)	Nötr	Nötr

	Cisimlerin İlk yükleri	Cisimlerin son yükleri
A)	K (-) L (nötr)	K (-) L (-)
B)	K (+) L (-)	K (-) L (-)
C)	K (nötr) L (-)	K (nötr) L (-)
D)	K (-) L (+)	K (nötr) L (nötr)

Farklı cins elektrik yükü ile yüklü, özdeş K ve L küreleri yalıtkan ayaklarından tutularak birbirine dokundurulup ayrılıyor.

Buna göre son durumda K ve L kürelerinin yükü aşağıdakilerden hangisi olamaz?

	K	L
A)	Nötr	Nötr
B)	+	-
C)	-	-
D)	+	+

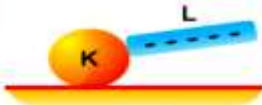
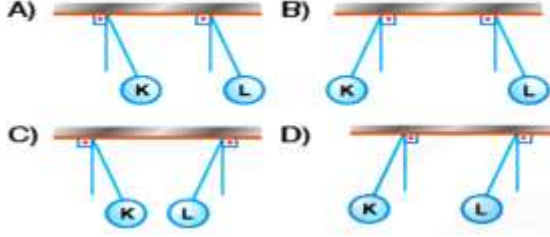
Şekil I

Şekil II

Nötr K küresine şekil I'deki gibi pozitif (+) yüklü bir çubuk, nötr L küresine şekil II'deki gibi negatif (-) yüklü bir çubuk dokunduruluyor. Daha sonra K ve L küreleri yalıtkan bir iple asılıyor.

Buna göre kürelerin denge durumları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

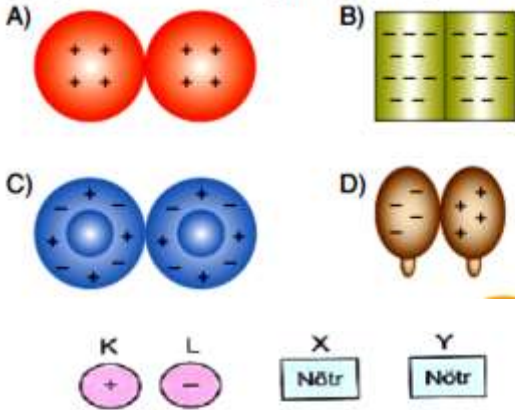
Nötr K küresine negatif (-) yüklü L cismi dokunduruluyor.

Bu işlemin sonucunda K küresi ve L cisminin son yükleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiş olur?

	K küresi	L cismi
A)	+	-
B)	-	-
C)	+	+
D)	-	+

"Dokunma ile elektriklelenen cisimlerin son yükleri farklı işarette olmaz."

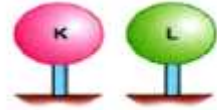
Yukarıdaki ifadeye göre aşağıda gösterilenlerden hangisinde cisimlerin yükleri yanlış verilmiştir?

Şekildeki K ve L küreleri birbirine dokundurulup ayrıldıktan sonra özdeş X ve Y cisimlerine dokunduruluyor. **Buna göre, X ve Y nin yük durumu aşağıdakilerden hangisi olamaz?**

	X	Y
A)	+	+
B)	-	-
C)	Nötr	Nötr
D)	+	-

Yalıtkan ayak üzerinde duran elektrik yüklü özdeş metal küreler birbirlerine dokundurulduğunda iki küre de nötr oluyor.

Buna göre,

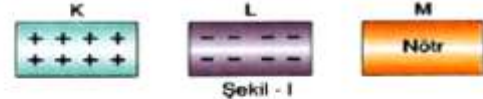
- I. Küreler zıt yüklüdür.
- II. Kürelerin yük miktarları eşittir.
- III. Kürelerin kütleleri eşittir.

yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

- A) I ve II
- B) Yalnız II
- C) Yalnız I
- D) II ve III

Birbirine dokundurulan iki iletken cismin, dokundurulmadan önceki ve sonraki yük durumları aşağıdakilerden hangisindeki gibi olamaz?

	Cisimlerin ilk yükleri	Cisimlerin son yükleri
A)	K - L nötr	K - L -
B)	K + L -	K - L -
C)	K nötr L -	K - L -
D)	K - L +	K nötr L nötr

Furkan Şekil - I deki iletken ve yükleri verilmiş K, L, M cisimlerinin yüklerinin Şekil - II deki gibi olmasını istiyor.

Buna göre, Furkan aşağıdaki işlemlerden hangisini yapmalıdır?

- A) Önce L yi M ye dokundurmalıdır. Sonra da K yi L ye dokundurmalıdır.
- B) Önce L yi K ye, sonra M ye dokundurmalıdır.
- C) Önce K yi L ye sonra M ye dokundurmalıdır.
- D) Önce L yi M ye dokundurmalıdır. Sonra da K yi M ye dokundurmalıdır.